KULTUR STYRELSEN

FREDNINGSVÆRDIER

NYBØLLEGÅRD

VORDINGBORG KOMMUNE

Besigtigelsesdato:	02.03.2011
Besigtiget af:	Simon Harboe
Journalnummer:	2011-7.82.07/390-0001
Kommune:	Nybøllegård kommune
Adresse:	Grønsundvej 50, 4780 Stege
Betegnelse:	Vordingborg
Fredningsår:	1972
Omfang:	*Hovedbygningen (1856 af Gottlieb Bindesbøll)*

BYGNINGSBESKRIVELSE

Nybøllegård ligger ved Stege på Møn, omgivet af fritstående træer og en ældre have. Ankomsten finder sted ad en større allé fra Grønsundvej.

Nybøllegård er en rektangulær, én etage høj bygning med et fundament af kampesten, en høj sokkel af røde teglsten, en stueetage af gule sten, overgavle i brædder samt et kvartvalmet, tagpapbeklædt tag med bredt udhæng. Havesiden mod vest har et fremskudt midterparti med gavlkvist, mens der mod syd findes en veranda og altan. Vinduerne er ældre korspost- og opsprossede vinduer.

I det indre har bygningen bevaret en ældre, delvis oprindelig planløsning. Stueetagen er kendetegnet ved en langsgående skillevæg, hvor stuerne vender mod vest og syd samt ved et nyere køkken. Overetagen er som kælderen indrettet med flere mindre værelser. Der findes flere ældre gulve, paneler, døre og gerichter.

BYGNINGSHISTORIE

Nybøllegård er tegnet af arkitekten M. G. Bindesbøll til Hother Hage i 1856. Bygningen er en af Bindesbølls seks såkaldte 'cottager', det vil sige landsteder der individuelt var tilpasset bygherren. Interiørerne i stueetagen er farvesat og dekoreret af G. C. Hilker i pompejansk stil. Bygningen havde oprindeligt stråtag og har senere haft et tag af træspån. Nybøllegård blev ombygget og istandsat omkring forrige århundredeskifte samt omkring år 1960. Bygningen har siden 1999 gennemgået en detaljeret og yderst nænsom restaurering med henblik på at genskabe Bindesbølls og Hilkers oprindelige værk.

KILDER

Nationalmuseet, Bevaringsafdelingen, Nybøllegård, Farvearkæologisk undersøgelse af interiører, august 1999.

Nationalmuseet, Bevaringsafdelingen, Nybøllegårds hovedbygning, Farvearkæologisk undersøgelse, juni 2003.
Nationalmuseet, Bevaringsafdelingen, Nybøllegård, Istandsættelse af loftsdekoration i havestuen, maj 2001.

MILJØMÆSSIG VÆRDI

Nybøllegårds miljømæssige værdier knytter sig til den herskabelige ankomst ad alléen fra Grønsundvej samt den formfuldendt iscenesatte, konisk formede have, der indrammet af træer strækker sig mod vest og ender i en høj.

KULTURHISTORISK VÆRDI

Nybøllegårds kulturhistoriske værdier ligger i arkitekturens tidstypiske karakter af individuelt tilpasset landsted, som i dette tilfælde er inspireret af en europæisk, romantiserende bygningstradition. Dette ses i det kraftige tag med de brede udhæng, de skørtagtige afslutninger ved gavlene, de italienske skodder samt den sydvendte veranda med krydsespalier, som næsten antager loggiaens form. Nybøllegårds kulturhistoriske værdier relaterer sig således til Bindesbølls på en og samme tid tidstypiske og unikke, særdeles fantasifulde 'cottage' arkitektur, som åbenlyst gør op med den indtil da herskende, klassicistisk inspirerede arkitekturtradition.

Hertil kommer selve etagernes velbevarede planløsning samt den ældre, delvist oprindelige materialeholdning og bygningsdetaljer i form af gulve, vinduer, døre, dørgreb, gerichter, pejs og brystpaneler, foruden Hilkers unikke, stedstilpassede dekorationer. Af helt særlig karakter kan endvidere nævnes de i stuerne hvidmalede vinduespartier, hvilket før forrige århundredeskifte var ganske usædvanligt.

ARKITEKTONISK VÆRDI

Arkitektonisk fremtræder Nybøllegård som et dekorativt og indbydende landsted. Bygningens romantiske træk understreges af den maleriske leg med materialer og former og farver, som resulterer i et utvetydig individuelt og personligt præg.

Den særegne tagform, som for det første løfter sig i en blød bue over hoveddøren og derved giver plads til et større vindue, for det andet har et meget kraftigt, valmet udhæng der ved gavlene afsluttes af lange, bølgende nedhæng, er et af Nybøllegårds helt særlige kendetegn.

Særlig markant er endvidere den delvist oprindelige farvesætning samt bygningens righoldige detaljering. Vinduesrammerne er således holdt i en brunsort nuance mens karme og skodder er i en lys umbra. Mursiderne prydes af lyse lisener, en gennemgående, muret kordongesims, savsnitsfriser og cirkelformede relieffer af Thorvaldsen. Hertil kommer overgavlenes både horisontale og vertikale bræddebeklædning, de trappeformede vindskeder samt rygningen med profileret afslutning og brædder på klink.

Den gennembearbejdede og logisk distribuerede materialeholdning bliver lettere opadtil, hvilket også gælder farvemæssigt. Nederst findes den brede og massive naturstenstrappe samt det mørke, kampestenssatte fundament. Herefter følger den høje, murede sokkel i røde sten som efterfølges af murværkets gule sten og lyse lisener, der i gavlene afsluttes af en lys bræddebeklædning.

I det indre knytter de arkitektoniske værdier sig især til den højloftede stueetages oprindelige planløsning samt atmosfæremættede dekorationer. Bag hoveddøren ligger den veloplyste hall, hvorfra der ad en trappe er forbindelse til kælder og tagetage, samt til de tilhørende stuer. De repræsentative stuer vender mod vest og syd, og fremstår usædvanligt helstøbte. Det farvemættede interiørs finesser kulminerer i det gennemgående, ådrede træværk samt i Hilkers unikke, pompejansk inspirerede væg-, dør-, og loftsdekorationer, der fuldender indtrykket af et tidstypisk og samtidig unikt, individuelt tilpasset landsted af meget høj arkitektonisk kvalitet.

BÆRENDE FREDNINGSVÆRDIER

I bygningens ydre knytter de bærende fredningsværdier sig til den fantasifulde og særdeles detaljerede arkitektur med det markante tag, de brede, bølgende nedhæng ved gavlene og den karakterfulde rygning, de originale vinduesformer og dekorative lisener. Hertil kommer den generelle materialeholdning.

I det indre knytter de bærende fredningsværdier sig til bygningens bevarede, oprindelige planløsning i kælder og stueplan samt til den generelle materialeholdning. Hertil kommer de ældre og oprindelige bygningsdele i from af gulve, døre, dørgreb, gerichter, pejs og brystpaneler, samt Hilkers bemalinger.

ANBEFALINGER

Intet angivet.